

Otteet kunnallisista jätehuoltomääräyksistä

Ehdotus 1.5.2025 voimaan
tulevista muutoksista perusteluineen

Lisäykset voimassa oleviin määräyksiin nähden on merkitty **sinisellä**, poistettavat kohdat merkitty **punaisella yliviivauksella**.

SAVO-PIELISEN
JÄTELAUTAKUNTA

1 Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Luku 5. Jäteastiat ja niiden tyhjentäminen

21 § Jäteastiatyypit

Kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään riittävä määrä jäteastioita näiden jätehuoltomääräysten mukaista jätteiden keräystä varten.

Jäteastian on sovelluttava siihen kerättävälle jätelajille ja sen koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää. Erilliskerättävien kierrätettävien jätteiden keräyskapasiteettia on oltava kiinteistöllä niin paljon, ettei kierrätettäviä jätteitä ohjaudu liian vähäisen astiatilavuuden vuoksi sekajätteeseen. Jäteastiat on mitoitettava siten, että ne ovat aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Jäteastioiden käytöstä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle, eivätkä ne saa vaarantaa työturvallisuutta.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jäteastioina voidaan käyttää

1. käsin siirrettäviä, enintään 660 litran kannellisia tartuntakahvoin ja pyörin varustettuja jäteastioita, jotka soveltuvat puristinlaittein varustettujen jäteautojen koneelliseen kuormaukseen ja pesuun;
2. maahan upotettuja jätessäiliöitä, jotka tyhjennetään koneellisesti jäteautoon kiinteistöllä silloin, kun ne sopivat keräyslogistiikkaan ja sijoituspaikka on asianmukainen (sopivuus keräyslogistiikkaan on varmistettava kunnalliselta jäteyhtiöltä ja pohjavesialueella säiliön sijoituspaikan sopivuus on varmistettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta);
3. poikkeuksellisten jäte-esineiden tai suurten jätemäärien keräykseen soveltuvia muita jäteastioita (sopivuus keräyslogistiikkaan on varmistettava kunnalliselta jäteyhtiöltä).

Biojätteen keräykseen voidaan käyttää enintään 240 litran käsin siirrettäviä jäteastioita tai korkeintaan 1,3 m³:n koneellisesti kuormattavia säiliöitä. Kullakin biojäteastiaa käyttävällä asuinhuoneistolla on oltava käytettävissä biojätteen astiatilavuutta 7,5 litraa viikkoa kohden.

Kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvien jätteiden keräyksessä ei saa kuitenkaan käyttää vaijerikuormattavia vaihtolavoja tai pikakontteja. Rullakoita saa käyttää vain isokokoisten pahvipakkausten keräykseen.

Kunnallinen jäteyhtiö toimittaa kiinteistön haltijan tilauksesta käsin siirrettävät, enintään 660 litran jäteastiat kiinteistöille, joilla syntyy kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa jätettä. Kunnallinen jäteyhtiö voi toimittaa näille kiinteistöille myös monilokeroastiat kahden tai useamman jätelajin yhtäaikaan keräykseen, jos monilokeroastiat soveltuvat alueella kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Mikäli kiinteistön haltija ei itse tilaa jäteastioita ja kunnallinen jäteyhtiö toimittaa ne kiinteistölle näiden jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaisesti, jäteastioiden koko suhteutetaan kiinteistöllä syntyvään jätemäärään ja keräyspaikan kokoon.

Käytössä olevat jäteastiat korvataan kunnallisen jäteyhtiön toimittamalla jäteastioilla vasta, kun ne ovat huonokuntoisuuden vuoksi käyttöön sopimattomia tai mikäli ne eivät täytä edellä mainittuja jäteastialle määriteltyjä ehtoja. Kunnallinen jäteyhtiö arvioi jäteastioiden korvaamisen tarpeen.

Kiinteistön haltija vastaa muiden kuin em. kunnallisen jäteyhtiön toimittamien jäteastioiden hankkimisesta kiinteistölle.

Mikäli kiinteistöllä käytetään kiinteistön haltijan itse hankkimaa jäteastiaa, on jäteastian oltava kulloinkin voimassa olevan jäteastiasstandardin mukainen.

Kunnallinen jäteyhtiö voi hyväksyä kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa muidenkin jäteastioiden käytön, mikäli siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle eikä se vaaranna työturvallisuutta tai kalustoa.

23 § Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastiaan saa laittaa vain astiaan tarkoitettua jätettä. ~~Käsin siirrettävää~~ Jäteastiaa ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin.

~~Käsin siirrettäväksi tarkoitettuihin jäteastioihin saa jätettä laittaa enintään seuraavasti:~~

- ~~— korkeintaan 240 litran jäteastiat — 40 kg~~
- ~~— 241–660 litran jäteastiat — 60 kg~~

~~Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa muiden kuin käsin siirrettävien jäteastioiden painorajat määräytyvät kuormausolosuhteista riippuen kunnallisen jäteyhtiön kanssa tehtävän sopimuksen perusteella. Muussa kuin kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa painorajat määräytyvät jätteenkuljetusyrityksen kanssa tehtävän sopimuksen perusteella.~~

Jätteet on laitettava jäteastiaan siten, että kannen saa suljettua. Jäteastian ulkopuolelle saa jättää jätettä vain poikkeustapauksessa. Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna jäteastiaan, se voidaan sijoittaa tilapäisesti jätteelle varatun keräyspaikan välittömään läheisyyteen. Tämä koskee ainoastaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavia jätteitä. Jäte tulee pakata siten, että jäteauton kuljettaja saa kuormattua sen turvallisesti. Irtojätessäkki tai muu jätepakkaus saa painaa korkeintaan 15 kg, eikä se saa sisältää viiltäviä, pistäviä tai teräviä esineitä, eikä jäljempänä lueteltuja sekajäteastiaan soveltumattomia jätteitä. Jätteen on tässäkin tapauksessa sovellettava laatunsa, kokonsa ja määränsä puolesta kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa.

Sekajäte, joka voi liata jäteastiaa, tulee pakata ennen sen laittamista jäteastiaan. Hienojakoinen ja pölyävä jäte on pakattava tiiviisti ennen sijoittamista jäteastiaan. Biojäte on pakattava biohajoavaan materiaaliin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan. Biojätteen keräämiseen tarkoitettuun jäteastiaan ei saa laittaa nestemäistä biojätettä. Jätteet on pakattava ennen jäteastiaan laittamista siten, etteivät ne jäädy jäteastiaan kiinni.

Jätteet on sijoitettava jäteastiaan siten, että koneellinen tyhjennys on aina mahdollista.

Sekajäteastiaan ei saa laittaa:

- palo- tai räjähdysvaaran aiheuttavia jätteitä
- vaarallisia jätteitä (ml. lääkkeitä)
- jauhesammuttimia
- erityisjätteitä
- aineita tai esineitä, jotka painonsa, kokonsa, muotonsa, lujuutensa tai muun syyn takia voivat aiheuttaa vaaraa tai työturvallisuusriskin tyhjentäjälle, jätteen tuojalle, jäteastiaa käsitteleville tai jätteenkäsittelijälle
- aineita tai esineitä, jotka voivat vahingoittaa jäteastiaa tai jäteautoa tai vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormamista tai purkamista
- nestemäisiä jätteitä
- hiekoitushiekkaa ja maa-aineksia

- suuria määriä rakennus- ja purkujätettä
- suuria määriä puutarhajätettä

Pieniä määriä sellaista palamatonta ainetta, jolle ei ole järjestetty erilliskeräystä kiinteistöillä tai keräyspisteissä, kuten yksittäisten lasi- ja posliiniastioiden sirpaleita ja yksittäisiä pieniä PVC-muovisia esineitä, voi laittaa sekajäteastiaan. Suuremmat palamatonta ainetta olevat jätteet ja jäte-erät on toimitettava kunnallisen jäteyhtiön jätekeskukselle tai lajitteluasemalle. Vaarallista jätettä ei saa laittaa sekajäteastiaan edes pieniä määriä.

Kauttaaltaan jäähtynyttä ja kytemätöntä puun poltossa syntynyttä tuhkaa ja nokea saa sijoittaa sekajäteastiaan tiiviiseen ja kestävään pakkaukseen pakattuna.

2 Kunnallisten jätehuoltomääräysten perustelut

Luku 5. Jäteastiat ja niiden tyhjentäminen

21 § Jäteastiatyypit

Määräyksissä edellytetään, että kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään kiinteistöllä riittävä määrä jäteastioita määräysten mukaista jätteiden keräämistä varten. Tällä varmistetaan, että kiinteistöllä on syntyvään jätemäärään ja -laatuun nähden asianmukaiset keräysvälineet.

Määräyksen mukaan jäteastian on oltava sellainen, että se soveltuu kerättävälle jätelajille, jotta jätteet saadaan kuormattua toimivasti jäteautoon. Jäteastian koon on vastattava kiinteistöllä syntyvää jätemäärää ja astian on oltava aina suljettavissa tyhjennysväli huomioon ottaen. Jos näin ei ole, jätteet voivat levitä ympäristöön aiheuttaen roskaantumista. Kiinteistön jäteastian tilavuus onkin valittava siten, että jätemäärän vaihdellessakin jätteet mahtuvat aina jäteastiaan. Lisäksi erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että erilliskerättäviä kierrätettäviä jätteitä varten varataan riittävästi astiatilavuutta. Näin kierrätettäviä jätteitä ei ohjaudu ylitäytön vuoksi sekajätteeseen. **Tyypillisesti esimerkiksi biojätteen keräykseen riittää yksi 240 litran jäteastia korkeintaan 25 asuinhuoneiston kiinteistölle, kun astia tyhjennetään viikoittain.**

Suurimmaksi osaksi kiinteistöillä käytetään käsin siirrettäviä, pyörällisiä ja kannellisia enintään 660 litran jäteastioita. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jäteastioiden hankinta ja jäteastioiden uusiminen kuuluu alueella kunnalliselle jätelyhtiölle, ei kiinteistön haltijalle. Keskitetyllä hankinnalla on pyritty parantamaan asiakkaille tarjottavaa palvelua. Lisäksi yhtenäinen astiakalusto kohentaa jätehuollon yleistä ilmettä, alentaa keräyskustannuksia, parantaa kuljettajien työturvallisuutta ja tehostaa jätteiden keräystä. Jätelyhtiö voi tarjota asiakkailleen yhden jätelajin keräämiseen tarkoitettujen jäteastioiden lisäksi uudenlaisia, monelle jätelajille tarkoitettuja monilokeroastioita, jos ne soveltuvat jätelyhtiön kilpailuttamiin jätteenkuljetuksiin.

Lähtökohtaisesti kiinteistön haltija arvioi kunnallisen jätelyhtiön antaman neuvonnan pohjalta, minkä kokoiset jäteastiat sopivat parhaiten kiinteistön tarpeisiin ja tilaa jäteastiat kiinteistölle. Jos kiinteistön haltija ei tilaa jäteastioita, mutta kyseessä on näiden jätehuoltomääräysten 6 §:n mukaisesti kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liitettävä kiinteistö, kunnallinen jätelyhtiö toimittaa kiinteistölle jäteastiat suhteuttaen niiden koon kiinteistöllä syntyvään jätemäärään, keräyspaikan kokoon ja määräysten 24 §:n mukaisiin mahdollisiin tyhjennysväleihin. Omakotitaloille toimitetaan biojätteen ja sekajätteen keräykseen pienin mahdollinen jäteastia (140 litraa). Tätä useamman asuinhuoneiston kiinteistöille toimitetaan biojätteen keräykseen 140–240 litran jäteastia, sekajätteen sekä muovi- ja kartonkipakkausten keräykseen 240–660 litran jäteastia sekä lasipakkauksille ja metallille 140–240 litran jäteastia.

Määräyksissä on säädetty erikseen biojätteen keräykseen soveltuvista keräysvälineistä. Biojätteen keräykseen saa käyttää enintään 240 litran käsin siirrettäviä jäteastioita tai korkeintaan 1,3 m³:n koneellisesti kuormattavia säiliöitä. Biojäte on kiinteistöiltä kerätyistä jätelajeista tyypillisesti painavin. Biojätettä ei voida kerätä tilavuudeltaan liian isoihin jäteastioihin, sillä muutoin niiden paino kasvaisi liian suureksi vaarantaen toimivan ja turvallisen tyhjentämisen. Jotta kiinteistöllä olisi käytössä biojätteelle riittävästi jäteastioita, jotka eivät ole tyhjennettäessä ylipainavia, säännöksessä on myös täsmennetty sitä, miten paljon biojätteelle on oltava keräyskapasiteettia kutakin asuinhuoneistoa kohti. Tämän säännöksen mukaan yksi keran viikossa tyhjennettävä 240 litran biojäteastia riittää korkeintaan 32 asuinhuoneiston käyttöön. Kapasiteettivaatimus on asetettu alhaiseksi, jottei vaadita ylisuuria kapasiteetteja huomioiden eri talouksien tuottamat erisuuruiset jätemäärät. Kyseessä onkin vähimmäisvaatimus ja biojätteelle suositellaan tätä enemmän astiatilavuutta.

Jäteastioita uusitaan vähitellen, kun niiden kunto sitä edellyttää. Jäte kukko arvioi aina jäteastioiden uusimisen tarpeen, koska sillä on paras asiantuntemus siitä, minkä kuntoiset astiat soveltuvat toimivaan ja turvalliseen jätteiden kuormaukseen.

Kiinteistöillä on edelleen kiinteistön haltijan itse hankkimia käsin siirrettäviä jäteastioita, joita kiinteistön haltija ei halua vaihtaa tai joita ei ole vielä tarvetta vaihtaa jäteyhtiön tarjoamaan jäteastiaan. Jotta voidaan varmistaa jätteen koneellisen kuormaamisen turvallisuus ja sujuvuus, on näidenkin astioiden oltava voimassa olevan jäteastiastandardin mukaisia. Tällä hetkellä koneellisesti kuormattaville jäteastioille on noudatettava standardia SFS-EN 840-1:2020, SFS-EN 840-2:2020, SFS-EN 840-3:2020 tai SFS-EN 840-4:2020.

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa voidaan käyttää käsin siirrettävien jäteastioiden sijaan maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, mikäli ne sopivat keräyslogistiikkaan. Jos syväkeräyssäiliöt aiotaan sijoittaa pohjavesialueelle, on asiasta oltava etukäteen yhteydessä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen ja varmistettava sijoituspaikan toimivuus.

Poikkeuksellisten jäte-esineiden ja suurten jätemäärien keräykseen voidaan käyttää myös muita jäteastioita kuin käsin siirrettäviä enintään 660 litra astioita ja syväkeräyssäiliöitä. Tällaiseen tarpeeseen voidaan käyttää esimerkiksi puristimia. Sopivuus keräyslogistiikkaan on varmistettava kunnalliselta jäteyhtiöltä, jotta varmistetaan, että jäteastian tyhjennykset saadaan hoidettua ongelmitta.

Määräyksissä on kielletty kokonaan vaijerikuormattavien vaihtolavojen tai pikakonttien käyttö silloin, kun kyseessä on kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvan jätteen keräys. Nämä jäteastiat ovat kuormattaessa riski kuljettajien työturvallisuudelle, minkä vuoksi ne on korvattava muilla, toimivilla ja turvallilla jäteastioilla. Rullakoiden käyttö on sallittua vain tilanteissa, joissa rullakkoon kerätään ainoastaan isokokoisia pahvipakkauksia litistettyinä. Jos rullakoihin kerättäisiin myös muita jätteitä, kuten kartonkipakkauksia, jätteiden kuormaaminen jäteautoon olisi hankalaa ja jätteet leviäisivät helposti ympäristöön.

Kiinteistön haltijat vastaavat muiden kuin käsin siirrettävien jäteastioiden, kuten syväkeräyssäiliöiden ja puristimien, hankinnasta ja ylläpidosta. Lisäksi ne elinkeinotoiminnan ja muut vastaavat kiinteistöt, joiden jätehuollosta kunnallinen jäteyhtiö huolehtii kunnan toissijaisen vastuun perusteella, hankkivat kaikki jäteastiat itse.

Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunnallinen jäteyhtiö voi hyväksyä muunlaistenkin jäteastioiden käytön kuin määräyksissä on edellytetty. Näin huomioidaan eri kiinteistöjen erilaiset tarpeet erilaisille jäteastioille. Lisäksi näin voidaan edistää uusien innovaatioiden käyttöön ottamista. Edellytyksenä on aina se, ettei määräyksistä poikkeavista jäteastioista aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle, eivätkä ne vaaranna työturvallisuutta.

23 § Jäteastioiden täyttäminen

Jäteastioiden täyttämistä koskevalla määräyksellä ohjataan sitä, että jäteastioihin laitetaan vain niihin kuuluvia jätteitä ja astiat täytetään oikein. ~~Jäteastioille ja irtojättesäkeille tai muille jäte-esineille on annettu myös enimmäispainorajat. Käytännössä painorajat edellyttävät, että painavien jätelajien, kuten biojätteen ja lasin, keräykseen käytetään pieniä jäteastioita (korkeintaan 240 litraa).~~ Säännöksellä varmistetaan, ettei kuljettajan työturvallisuus vaarannu ja jätteet saadaan kuormattua ilman haittojen aiheutumista.

Jäteastiaa ei saa määräysten mukaan täyttää siten, että sen tyhjentämien aiheuttaa mm. jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi työturvallisuusriskin. Käsin siirrettäviin jäteastioihin voi laittaa jätettä korkeintaan noin 60 kg. Tätä suurempi jätteen paino voi jo vaikeuttaa tyhjentämistä ja vaarantaa työturvallisuuden.

Jottei jätteastioiden paino nouse liian suureksi, jäteyhtiö toimittaa kiinteistölle painavien jätelajien, kuten biojätteen ja lasin, keräykseen ainoastaan pieniä jätteastioita (140 tai 240 litraa). Lisäksi asiakkaiden on otettava jätteastioita täytettäessä huomioon, että biojäte on tyypillisesti niin painavaa, ettei edes 240 litran jätteastiaa tulisi laittaa täyteen jätettä. Suositeltavaa on, että biojätteastiasta täytetään vain noin 2/3. Jos jätteastia on niin painava, ettei jätteenkuljettaja saa sitä siirrettyä turvallisesti, se voidaan jättää tyhjentämättä. Tällöin asiakkaan vastuulla on vajuuttaa jätettä astiasta, jotta se kevenee ja saadaan tyhjenettyä.

Jätteiden pitäisi aina mahtua kiinteistön jätteastioihin. Jos kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltuva jäte ei yksittäisessä poikkeustapauksessa mahdu kokonsa tai määränsä puolesta jätteastiaan, se voidaan määräyksen mukaan tilapäisesti sijoittaa jätteastian välittömään läheisyyteen, josta se kuormataan jäteauton kyytiin. Ylimääräinen jäte on pakattava niin, että jäteauton kuljettaja saa sen yksin turvallisesti ja helposti kuormattua, esimerkiksi vahvaan jätessäkkiin. Sellaisia jätteitä, joita kuljettaja ei voi yksin kuormata, kuten rikkoutuneita huonekaluja, ei voi jättää jätteastian viereen, vaan ne on kuljetettava määräysten 12 §:n mukaisesti omatoimisesti. Jos ylimääräistä jätettä on poikkeuksellisesti huomattavasti normaalia enemmän, on sen poiskuljettamisesta sovittava etukäteen. Ylimääräisen jätteen keräyksestä peritään kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa jätetaksan mukainen lisämaksu.

Määräyksessä on lueteltu ne aineet ja esineet, jotka on ennen jätteastiaan sijoittamista pakattava huolellisesti. Erityisesti sekajäte ja biojäte on tavallisesti pakattava, jottei aiheudu esimerkiksi astian likaantumista. Sellaisia jätteastiaan soveltuvia jätte-esineitä, jotka eivät likaa jätteastiaa, ei tarvitse kuitenkaan pakata. Säännöksessä on lisäksi määrätty, mitä jätteitä ei saa laittaa lainkaan yhdyskuntajätteiden jätteastioihin. Luettelossa on mainittu esimerkiksi palo- ja räjähdysvaaraa aiheuttavat jätteet, vaaralliset jätteet ja nestemäiset jätteet. Ylipäätään mitään sellaista jätettä, joka voi aiheuttaa työturvallisuusriskin tyhjentäjälle tai vahingoittaa jätteastiaa tai kuljetuskalustoa taikka vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormausta tai purkamista, ei saa jätteastiaan laittaa. Jotkin jätteet, kuten vaaralliset jätteet, aiheuttavat haittaa tai vaaraa loppukäsittelyssä. Määräyksellä pyritään varmistamaan käyttäjän, jätehuollon toteuttajan ja ympäristön kannalta turvallinen ja toimiva jätehuolto.